Funkční/disociativní záchvat vs. epileptický záchvat – jak je rozlišit bez EEG?

MUDr. Karin Revajová[1], MUDr. Ondřej Strýček, Ph.D.[1, 2], Ing. Michal Fusek, Ph.D.[3], doc. MUDr. Pavlína Danhofer, Ph.D.[4], MUDr. Patrícia Všianská[4], doc. MUDr. Irena Doležalová, Ph.D.[1, 2]

[1]Centrum pro epilepsie Brno, člen ERN-EpiCARE, 1. neurologická klinika Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

[2]Středoevropský technologický institut (CEITEC), Masarykova univerzita, Brno

[3]Ústav matematiky, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, Vysoké učení technické v Brně

[4]Centrum pro epilepsie Brno, člen ERN-EpiCARE, Klinika dětské neurologie Fakultní nemocnice Brno, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

Funkční/disociativní záchvaty (dřívější názvosloví „psychogenní neepileptické záchvaty“) jsou záchvaty, které svým projevem napodobují epileptické záchvaty a jsou za ně často zaměňovány. Jejich správné rozpoznání je často obtížné a pacienti mohou být nesprávně léčeni, což s sebou přináší riziko komplikací, jak dokumentujeme v krátké kazuistice, která je součástí článku. Zlatým standardem diagnostiky funkčních záchvatů je video-EEG monitorace. Existují nicméně klinické situace, kdy je důležité znát klinické projevy funkčních záchvatů (například v urgentní medicíně). V následujícím článku si přiblížíme možnosti, jakými lze odlišit funkční vs. epileptické záchvaty v klinické praxi. Jedná se o soubor deseti klinických projevů, které jsou typické pro funkční záchvaty. Součástí článku je rovněž studie, která proběhla na našich pracovištích, na níž jsme dokumentovali užitečnost těchto znaků v klinické praxi.

Klíčová slova: funkční záchvaty, psychogenní neepileptické záchvaty, epileptické záchvaty, semiologie, video-EEG monitorace.

Functional/dissociative seizure vs. epileptic seizure: how to distinguish them without EEG?

Functional/dissociative seizures (previously termed “psychogenic non-epileptic seizures”) are seizures that mimic epileptic seizures and are frequently mistaken for them. They are often difficult to be recognized correctly and patients may receive improper treatment, which carries the risk of complications, as documented in a short case report included in this article. Video-EEG monitoring is the gold standard in diagnosing functional seizures. However, there are clinical situations in which it is important to be familiar with the clinical manifestations of functional seizures (such as in emergency medicine). The present article introduces how functional and epileptic seizures can be distinguished in the clinical practice. This is a set of ten clinical manifestations that are typical of functional seizures. The article also includes a study that was conducted at our institutions to demonstrate the usefulness of these features in the clinical practice.

Key words: functional seizures, psychogenic non-epileptic seizures, epileptic seizures, semiology, video-EEG monitoring.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:
The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:
The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors’ institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:
Not applicable.

Consent for publication:
Not applicable.

Cit. zkr: ***Neurol. praxi.*** **2025;26(5):410-413**
https://**doi.org/10.36290/neu.2025.025**
Článek přijat redakcí: 14. 1. 2025
Článek přijat k publikaci: 19. 3. 2025

MUDr. Karin Revajová
karin.revajova@fnusa.cz